

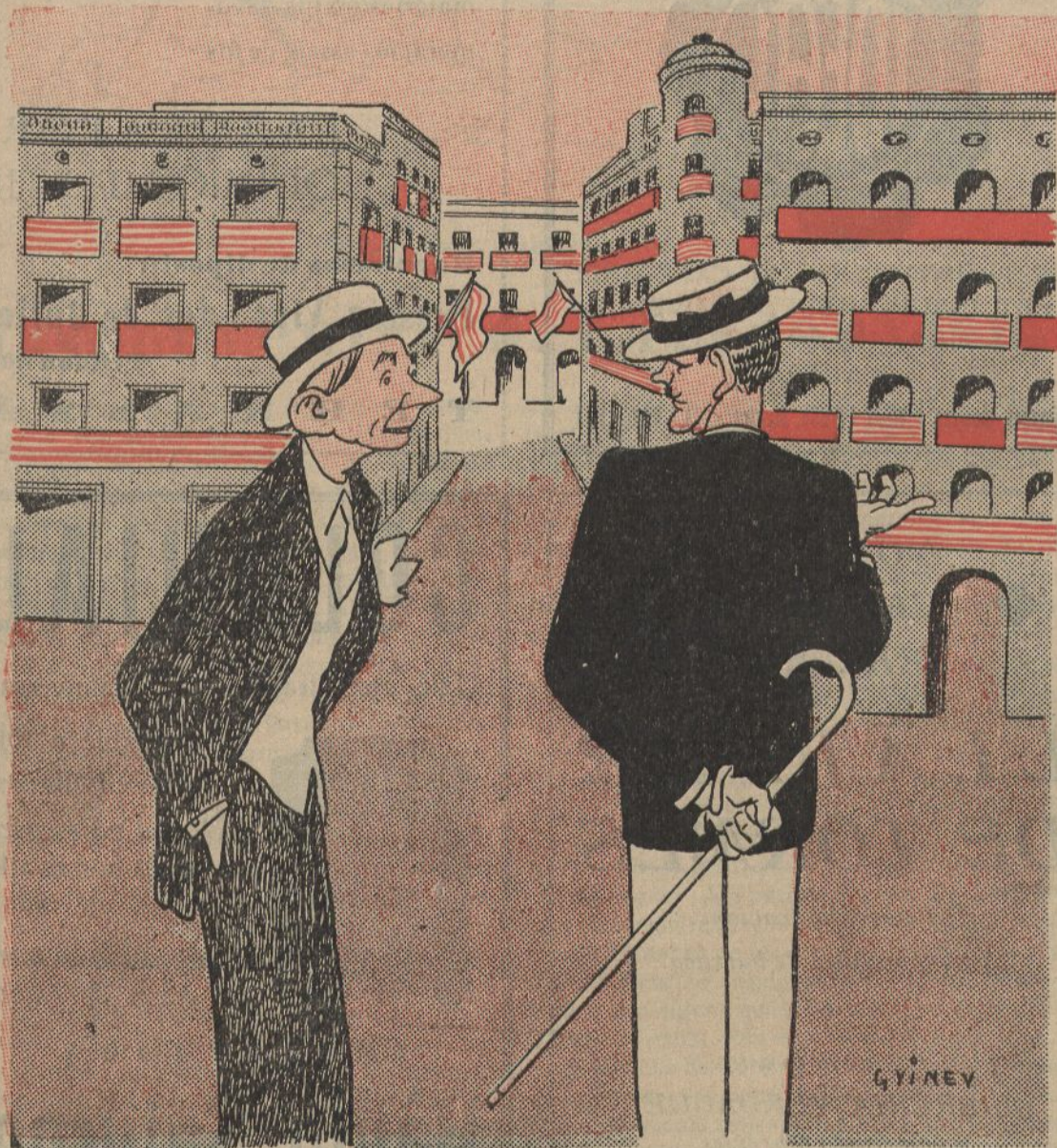
B.L.A.

Any II.

Núm. 49.

En Gassol i el seu
Torras i Bages tingu-
eren, el dia de
Corpus, el segon atac
de feridura.

REDACCIÓ: BRUCH, 47, PRAL. - ADMINISTRACIÓ: ANGELS, 22 i 24. - TEL. 15146. 28 maig 1932. - 20 cts.

—No haviem quedat en què erem laics?

—Ja ho crec el poble més laic del món. El que passa és que sabem dissimular-ho molt bé.

NO AIGUALIU LA LLET
POSANT-HI AIGUA TE-
NYIDA DE CAFÈ. - MITJA
CULLERADETA DE
CAFÈ CONCENTRAT

US PROPORCIONA UN CAFÈ AMB
LLET INSUPERABLE. - PROVEU-HO
I ÉS SEGUR QUE NO EN GASTAREU
D'ALTRE.

Demaneu mostres a VIDAL I RIBAS, Montcada, 23. - BARCELONA

**«Acondicionamiento
Tarrasense»**

Acondicionament i
pes de toda classe de
matèries tèxtils. - Nu-
meració i assaig de fils

LABORATORI
QUÍMICO-TÈXTIL

Magatzems de dipòsit:

Passeig Vint-i-dos de Juliol

Telèfon 203

T E R R A S S A

◆ NOVEL·LA ◆
CLÀSSICA
D'HUMOR

**LLÀTZER
DE TORMES**

*Delicioses narracions.
Exquisit llibre de butxaca.*

Demaneu-lo a la
LLIBRERIA VERDAGUER
i principals llibreries.

2 ptes.

Editorial ALTÉS. - Angels, 24. - Barcelona

COLONIAL

Unic amb transformador universal.

Connectable a tots
els corrents.

Colonial no és preu
barat, és la més alta
qualitat en ràdio.

Demaneu-lo a totes
les cases de ràdio.

IMPORTADOR

Ràdio Saturno

Rambla Santa Mònica, 2
BARCELONA

Editorials imaginàries

El «porvenir» del lerrouxisme

«El Be negre» amb les seves indiòtiques campanyes, m'ha volgut fer representar, davant l'impacte tribunal de l'opinió pública, un paper de moltó o de Ruc Burrumat. No estic disposat a seguir tolerant-ho. Per aquestes vies làtees arribaríem a inutilitzar tots els homes que són una esperança de govern; i Espanya, Catalunya, Barcelona i la Cambra de Propietaris, n'estan massa necessitades, d'homes com jo, perquè ens puguem permetre el luxe d'anar-los liquidant. M'he aconsellat amb Màrius Aguilar. Sant Pancràs i el Pajarito, i hem quedat que el primer em corregiria, pagant el que sigui, alguns articles perquè la gent vegi que sé d'ortografia. Aquest inicia la sèrie. No és pas la primera vegada que Màrius em fa i refà l'article. M'han dit que Màrius era un gramàtic romà que en sabia gairebé tant com Pompeius Fabra, i això és una garantia. No tothom pot fer-se fer els articles pel seu metge, com En Cambó, que els li fa un doctor que s'anomena Bernat.

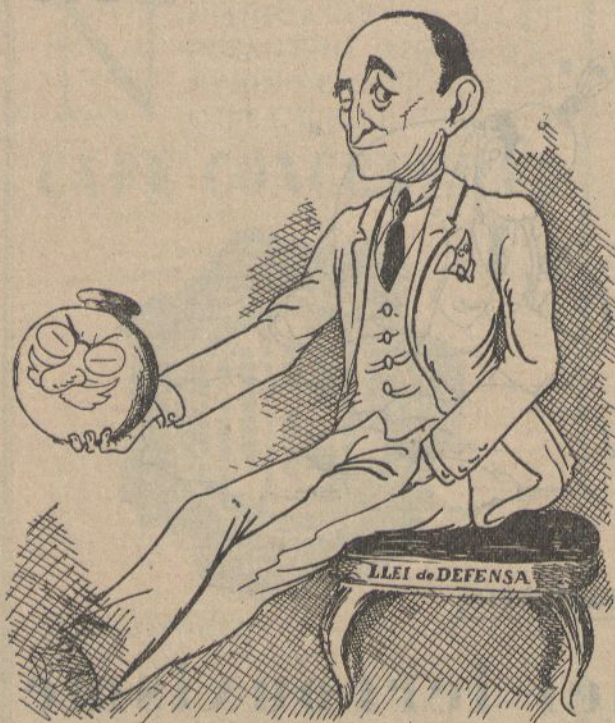
Però deixem-nos de debanacions. Es del tot segur que aquests senyors de la Lliga i aquests ultramuntats del carlisme es figuren, ajudats per vosaltres, jovenalla incandescent del D. I. C., guanyar aviat les eleccions. No, no i no! El *porvenir* és del lerrouxisme. El Govern de la Primera Generalitat Estatuària caurà a les nostres mans... i us diré el per què.

Ningú no coneix tan bé com l'Alexandre els *rep-tils* de la política barcelonina. Quants anys fa que sentim enraonar d'un 5 per cent damunt dels *tarugos* consistorials? A més, ell ha tractat amb gent

de tota mena. Fa com jo, que tan aviat rebo dues mongetes i un escolanet, com dues ovelles extraviades. Ha tractat amb les extremitats que encengueren les lluminàries de la setmana tràgica; amb els més refluents cims de la monarquia; amb Cambó i els seus; amb l'Iglesias i altres clericals del mateix ram; amb industrials com Sedó i propietaris com jo... Té més rels que el queixal del seny, i ni una rel de totxo.

Convé que sigui així, i serà! El club del Passeig de Gràcia ens conduirà a la victòria. Ens hem reunit una colla de concos i casadots passats, però amb ganes de llançar a l'aire algunes *canes* i fins alguns quilòmetres, i cadascú paga vint duros al mes. Perquè Sant Pancràs no hi tingui res a dir i els catòlics no s'esgarriïn, hem llogat un pis que fa olor de bona gent, a un propietari tan pasqual com «El Be negre». Allí passem els vespres parlant de coses més enlairades que els del Rotary Club, els qual sempre enraonen de les estrelles, mentre que nosaltres estudiem la vida pública i d'amagatotis del senyor Molest fem alguna que altra partideta de prohibits.

Aquesta colla som els futurs diputats per les circumscisions de Catalunya. Hi ha diners llargs. Hi ha homes que podem ésser alcaldes. I veureu com, desbancats aquests *tunantes* de l'Esquerra, i havent pujat Lerroux al poder, encendrem a Barcelona unes il·luminacions elèctriques que deixaran petites les fogueres de l'any nou i celebrarem «*meriendas fraternales*» corregides i augmentades, però no per l'Aguilar que, en això, no està a la meua altura. — JOAN PUENTE Y PICO.

De totes les bombes trobades darrerament, aquesta era la més perillosa i... estava descarregada!

Peres a quarto

Per fi, En Lerroux ha trencat el seu silenci, per obra i gràcia de la Maçoneria. Don Lacandru ha parlat al Congrés i ha quedat més buit que una carabassa. Ho sentim pel silenci trencat. ¿No caldria comprar-li un braguer?

Pau Rada ha fugit novament de la presó i ningú no sap on és. Nosaltres podem afirmar que l'ex-mecànic s'està preparant per ocupar la Direcció General de Presons, ara que diu que la deixa, la líder masculinista, donya Derrota Kent.

D'ençà que hi ha República els impostos han augmentat d'una manera que dona goig. A veure si caldrà donar la raó a aquella cèlebre quarteta francesa que diu:

*Comme dans l'ordre Séraphique
Ne faut il pas en vérité
Faire le vœu de pauvreté
Pour vivre dans la République!*

Els nostres lectors que no hagin entès prou bé la precedent quarteta, poden adreçar-se al senyor Lluís Companys, el qual, amb l'ajuda d'un Perrier,

d'un diccionari Lilibut i d'un rabassaire mort, els la traduirà quasi infidelment.

Podem afirmar categòricament que en tot aquest embolic del rapte i mort del noi d'En Lindbergh, no hi té res a veure l'Esquerra Republicana de Catalunya.

D'ençà que el senyor Armilla va pronunciar al Congrés el seu formidable discurs en dues parts, ja seva orgue «Justícia Social» ha augmentat el tiratge en set exemplars, en números rodons. En canvi hom diu que s'han donat de baixa el soci i el «Conserge» d'Unió Socialista de Catalunya.

Al dia de Corpus, igual que durant tots els altres dies de l'any, a l'Ajuntament, varen fer els gegants.

L'atlot Antoni Sbert.—l'estudiant etern,— l'altre dia va sofrir exàmen de *Sentit Comú*. El tribunal qualificador, seguint el costum establert de molts anys i en altres assignatures, l'obsequià amb un notable exemplar del fruit de la família de les cucurbitàcees.

«Visca» és el nom d'un paper sànic que faran sortir mentre puguin els nêts de l'Avi. Reconeixem que el nom és bonic: Visca! Però, ¿Visca què? Com que per a nosaltres, l'Avi és un «pepa», ¿no estaria bé de dir-ne Visca la Pepa?

El nostre alt tribú Roc Boronat ha donat trenta-set guitzes al bisbe espiritista Sr. Joan Giró i Prat en pagament dels trenta-set dies de perdó que li va concedir la setmana passada. Diu que no està per perdons.

Els vuitanta-tres socis del «Partit Catalanista Republicà» pensen regalar al seu il·lustre president, Sr. Nicolau d'Olwer, un exemplar *únic* de la traducció al grec del seu discurs pronunciat al Parlament en defensa de l'Estatut de Catalunya, amb el fi que d'ací a uns quants anys hom pugui fer-ne, pagant Cambó, un volum de la Fundació Bernat Metge.

Així que l'Estatut estigui aprovat, pensen intervenir d'una manera brillant en la seva discussió, els diputats Srs. Aragay, Franco, Bordas de la Cuesta, Santaló, Dolcet, Dencàs, Tarradellas, Gassol, Puig i Ferrer, Macià, Sediles i altres militars retirats.

PETRITXOL.

Ara resulta que l'Esquerra ha reconegut amplis poders a les Corts per modificar l'Estatut en tot allò que els sembli, en homenatge a la Concòrdia.

Doncs ¿per què uns ciutadans no podem impetrar d'elles que modifiquin també el procediment electoral i estatueixin el vot proporcional?

Les dones esquerranes trameteren un telegrama al Cap del Govern acusant la nostra campanya en pro del vot femení, d'insidia.

Insidia defensar un dret reconegut per la Constitució?... Santa democràcia!

Un front únic femení d'esquerra s'és format per renunciar al vot de la dona.

Nosaltres l'estem formant per vindicar-lo i fer-lo efectiu a les primeres eleccions.

On és el veritable feminisme?

—Es veu que a Grècia també n'hi ha un de rapatani.
—Saps per què se'n va anar? Perquè pensà que mai més no hi entraria!

L'OR DEL SILENCI

Valga'n's el Gran Arquitecte,
fins el mallet i el mandill!
Parlà la llengua subjecta
pel silenci mes viril!

«Republicanos de España,
habeis oído al Caudillo!»
Aquell qui feia el llenganya
i sols menjava llomillo!

Que embolica el senyó Esteve
com abans féu als obrers;
i no es dona pau ni treva
en qüestió de fer diners!

Que perseguí les novícies
i blasma la propietat
i trepitjà les durícies
del burgès encopetat.

Que es perdé sempre de vista,
malgrat ésser un mussol!
Perseguí el catalanista
en nom del poble espanyol!

Que un cop tip tenia gana;
vinga fer revolucions,
sempre a costes de la llana
del clatell dels seus minyons.

Que tastà tots els oficis:
mai no fou pobre segur,
i ara ens diu dels sacrificis
d'un règim que no va dur,

i ens parla d'autonomies
i ens diu de l'Espanya gran:
—Adéu, passades manies,
que algun dia tornaran!

l ha trencat el seu silenci,
malgrat no saber què dir,
i prou sembla ara que venci
repugnàncies a desdir!

I diu quatre bajanades
d'un to gris tan repujat,
sols bones per ser lloades
per l'Ossorio i el seu gat,

pel radical sense pena,
o per l'indòmit pupí,
pel que té dreta l'esquena,
per «l'enxufe» alexandri.

Però jo, amb tota franquesa,
sols hi veig «aquells tres punts»
que han mutilat l'escomesa
del capitost dels difunts.

I encar que ningú no ho pensi,
el que jo penso diré:

—Podria guardar silenci
i no fer cap trist paper;

car ja sap Don Alexandre
—i ho dic del fons del meu cor—
si per fer l'or no és cap mandra,
el silenci sempre és or.

KIKO.

—Amb tot i el meu lerrouxisme, hom m'ha apujat la contribució. Potser que provés de subscriure'm al DIC.

Circ-Krone Municipal

Sessió del 18 de maig

Una altra sessió mansa

Sense crits, sense repicaments de campana, sense interrupcions ni xivarri...; amb prou feines si se'n pot dir sessió!

No s'ha parlat de cap assumpte que pogués moure raons, perquè en Duran i Guàrdia és fora; en Comes surt cap a Londres a donar un tomb i a representar la ciutat, i els diputats-regidors són a Madrid... a defensar l'Estatut com a lleons... Ja en parlaran els diaris, ja!

Continuen les excedències

Els esquerrans s'entossudeixen a aplicar les excedències.

Hi ha un dictamen per convocar oposicions a cinc places de mecanògraf, i queda sobre la taula, amb caràcter preferent, després d'haver-ne intentat la discussió; un altre dictamen proposant que siguin nomenats funcionaris municipals diversos ex-empleats de l'Exposició.

No és possible treballar sense gent addicta, oi, senyor Casanoves?

Les sessions seran radiades

Per tal que tots els ciutadans puguin estar al *tanto* de les sessions de l'Ajuntament, s'acorda, a proposta dels regionalistes, que elles siguin radiades.

En Casanoves es lamenta que els hagin guanyat per mà, puix fa més de vuit mesos que ells ja ho havien pensat, això; i en Vàchier afegeix que no ho havien proposat perquè els ciutadans no sentissin les coses que diuen els regidors de la Lliga.

Té raó de sobres el Noi dels Taxis, perquè els regionalistes diuen *precisament* el que fan les Tribus Unides i el que *deurien* fer. I a tothom sap greu que li treguin els drapets al sol i posin en evidència la seva ignorància.

La capella del Palau de la Ciutadella

En Giralt i en Salvat proposen que l'antiga capella del Palau de la Ciutadella sigui destinada a Panteó de catalans il·lustres.

Es dubta sobre si la proposta ha d'anar a la Comissió de Cultura o a la de Cementiris. Cal precisar: si els catalans *il·lustres* que hom hi vulgui posar han d'ésser provinents de les Tribus Unides, creiem que deuria anar a Cementiris: està demostrat que són veritables *morts* encara que en algunes feines es passin de *vius*.

Què passa amb el Patronat de l'Habitació?

En Vilalta i en Santamaria, que també estan a *partir un pinyó*, s'han tingut quatre paraules un xic aspres sobre uns expedients referents al Patronat de l'Habitació i l'anada d'una comissió a Madrid sense un previ acord del consistori.

Tots dos invoquen la ràdio i anuncien mullader.

Segons Largo Caballero, l'assumpte és molt greu i serà ordenada una àmplia informació.

No volem avançar judicis; però quasi gosariem afirmar que deu ésser una repetició d'aquell conte: El carbó deia a la paella: —Si m'embrutes, t'emmascaro!

REPICA.

Per a quan les sessions siguin radiades

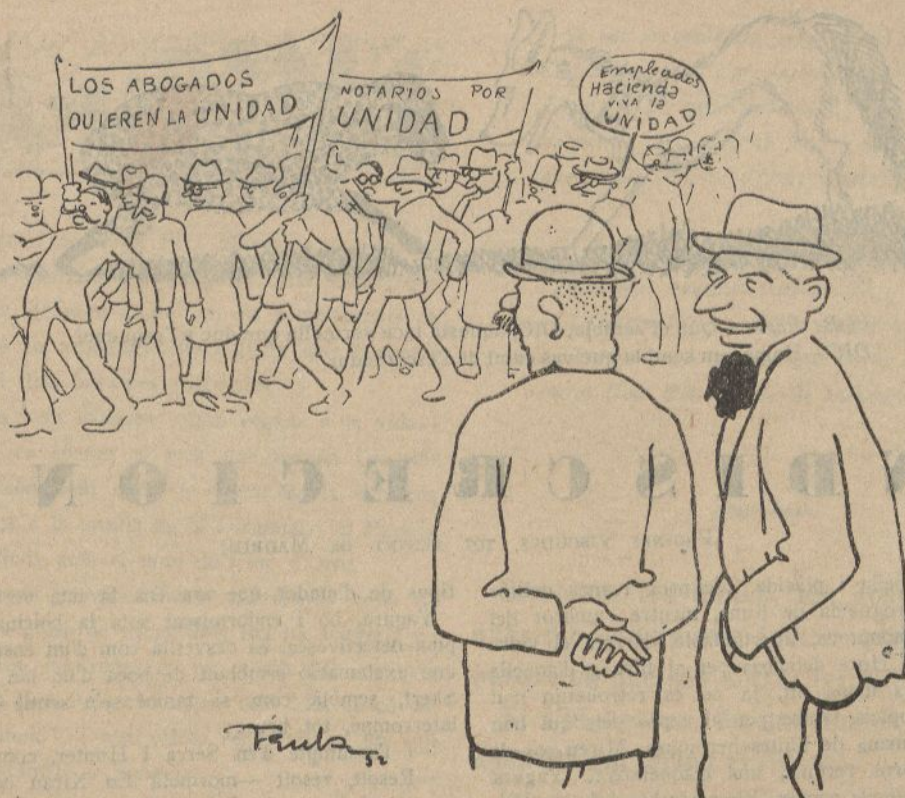
Recomanem

Que no les escoltin les criatures. Hi aprendrien mala criança i a dir paraules gruixudes.

Que no les escoltin les damiselles pudibundes. A voltes hi sentirien coses *no aptas para señoritas*.

Que no les escoltin les criades: Hi aprendrien a *sisar*.

Que no les escoltin els ciutadans honrats. Se'ls fregien les sangs i se'ls empedregaria el fetge en saber els cabals de la *pubilla* tan mal administrats.

Per la cara dels qui la demanen, deu ésser la unitat seguida de zeros

Popularitat

Plou i fa sol,
les bruixes es pentinen;
plou i fa sol...
pelussa d'en Gassol.

—Estàs molt content, Manxaire!

—Diu que el riure va a estones...

—I per què cantaves?

—Perquè celebren la nota de popularitat dels nostres esquerrans el dia de Corpus.

Es veu indiscutiblement que tenen tota l'Opinió i tota la Humanitat al seu costat...

—Renoj, quin èxit!

—Els, que són fills, no sé si polítics o impolítics de la voluntat popular, s'ha demostrat que per acatar-la després d'un plebiscit religiós... imposen la cristianofòbia.

—Lògica! ètica!... i xucla allà on puguis!

—Diu que en Samblanquinat, en veure l'immens espetec de balcons endiumenjats, deia furib: "Ridiós! son *demasians* para poder *comelos*! y tendremos que *dejalos* por no poder *acabalos*".

—Crec que molts, el dia de Corpus, es van amagar?

—Anaven com rates emmetzinades d'un recó a l'altre, fugint d'aquell devesall de colors i de llum.

El blanc, proclamant la puresa i la innocència els cridava: —Fugiu, maliciosos, impurs.

El blau els retreia un cel, que ells no volen admetre si no és amb salsa d'animalitat i dins la cassola temporal...

El vent proclamava una esperança... a uns que no esperen res més que el que tenen sota el nas...

El vermell recordava un amor que, fet caritat, tot ho abrussa i que ofega els egoismes amb l'abundor del sacrifici.

Tots, tots els coloms cantaven una simfonia harmònica de lloança a aquella Creu que tanta nosa fa als pobres putxinellis de l'esquerra.

Cent Nerons de debò, no han pogut esquarterar-la amb vint segles, i ara uns *pitiminis* volen esmicolar-la!

Es que encara ressona i ressonarà aquell crit esgarifós: "Has vençut, Galileu!"

Amb aquest crit acaben sempre...

Senyor Avil! què hi diuen els vostres compromisos amb la pietat, davant d'aqueix plebiscit dels ciutadans de Catalunya?

Dins d'una democràcia, fins el Manxaire pot adreçar-vos una pregunta i per això us la faig:

"Els mils i mils ciutadans de les famílies que, sentint-se catòliques, han endomassat els seus balcons, ¿voleu que us considerin dins de Catalunya com el seu President, o voleu ésser-ne només per als qui no es manifestaren? ¿Voleu ésser President de tots, o President *in partibus indiorum*?"

Ens hauríeu d'aclarir, aquest punt, perquè a casa nostra ens agraden les coses clares i el mató espès.

Catalunya té en la seva història un famós Corpus de Sang.

Aquest d'enguany ha estat policrom...

Mireu que no es tornin tots els tons d'un sol color.

El de gos com fuig.

EL MANXAIRE.

El Be Negre.—Què et sembla, DIC, aquesta taca vermella que duc a l'esquena?
DIC.—Home, em sembla que vas camí de l'escorxador.

INDISCRECIIONS

(PÀGINES VISCUEDES, TOT VENINT DE MADRID)

Nit de maig, bella i plàcida. L'express avança delitós dins l'ombra esgrogueïda de lluna, mentre l'umbror del paisatge desfila monòtona, interminable, darrera el vidre de les finestretes. Hora deliciosa per al flirteig d'aquells cors que, després d'una nit, ja no es retrobaran mai més... I tota propícia també per al repòs dels qui han sostingut una setmana de lluites heroïques. Mireu-vos-els allà, en un amorós reconvic, uns d'aqueixos... Yagara sembla talment que els coneix. Els sotja bé: sí, són ells. Sbert i Antoni Xirau Palau.

Com és un pler diví de confidenciar així, tots embolcallats discretament per la llum tènue...

—Doncs bé, amic Xirau: ja esteu preparat per a intervenir? —li pregunta l'estudiant perpetu.

—Del tot —respon l'altre—. I penso fer-ho amb un aplom que faci denteta a Campalans.

—Ja convé, ja —reprèn Sbert.

—Sí, noi —continua l'altre—. Mai ningú no sabrà el que vaig patir en veure el paper tristíssim d'en Campalans. Estava espantat, com un estudiant que es presenta per primer cop a exàmens.

—Si tremolava com una fulla a l'arbre! —exclama Sbert.

—Jo, per no sentir-lo més —respon En Xirau—, vaig sortir de la Sala de sessions. No vaig poder aguantar més tant de sofriment.

—I la intervenció de l'Abadal?

—Fluixa i antiquada. Sobretot allò últim, referent al vot proporcional, va constituir una veritable ficada de peus a la galleda. Realment fan fàstics els *lligueros* amb la seva moixiganga del vot proporcional i el vot femení...

—Ens rebenten... —interrompé Sbert.

—Ens rebenten perquè volem. Tenim massa contemplacions amb aquesta gent. O sinó, recorda com callava com un mort, durant la Dictadura... (III)

Es gratà el front, tot pensant, encengué una cigarreta egípcia, discretament aromosa, i continuà així.

—La Lli... ga... La Lli... ga...! Tot plegat, una sèrie de senyors Esteves esveradissos i muts, com uns musols. Jo cada dia em sento més convençut que En Primo de Rivera fou l'home que conegué més a fons la psicologia del nostre poble. Ell, amic Sbert, creieu-me, és el

tipus de dictador que ara ens fa una veritable falta...

Yagara, bo i endormiscat sota la boirina de la seva pipa detectivesca, es desvetllà com d'un ensurt, en sentir una exclamació semblant de boca d'un tan gran liberal. Sbert, semblà com si també se'n sentís avergonyit, i interrompé, tot brusc:

—I l'assumpte d'en Serra i Hunter, com ha quedat?

—Resolt, resolt —mormolà En Xirau com desorientat—, gràcies a en Gassol. Es un xicot molt trempat, En Ventureta.

—Més val així. Fora compromisos. D'aquesta manera, del passat ningú no traslluirà res.

—En absolut —confirmà En Xirau.

Fins aquí la transcripció de la conversa. Després Morfeu guanyà els esperits (amb permís de Serra Hunter, toca ferro) dels nostres convençuts.

NOTA CÒMICA

O BÉ, COM LA POR GUANYA LA VINYA

Són les deu de la nit. El Madrid renouer i mundà trafica tot deambulant per la via d'Alcalà. A la terrassa del bar Baviera, enfront el Ministeri d'Instrucció Pública, En Gassol i l'Aguadé prenen cafè a la terrassa.

En Ventureta, de segur per evitar possibles oracions, amaga curiosament la judaica cabellera dins la còfia d'una boina, clàssicament basca, ensorrada fins damunt mateix de les orelles. Rumbeja, demés, unes fosques ulleres de cautxú, de segur també, per evitar certes furtives mirades... Ja veuen els nostres lectors si se'ns ha tornat pudibund el nostre gran poeta!

Són les altes hores de la matinada. Ressopó dins un dels *camerinos* d'un restaurant clàssic madrileny, lloc famós on es serveix el millor *lechal*. Santaló, tot cobejós de la flaire del rostit, pregunta incontinent:

—Encara no està a punt el *chacal*?

YAGARA.

No compartim l'ideari de Pi i Margall, però sentim una incoercible debilitat envers aquest baró auster, que no va conèixer, de nom ni de fet, els procediments de l'enxufisme que fa actualment les delícies dels burgesos pimargallians i dels bútxeres socialistes.

Per això ens hem indignat —una vegada a la vida— en veure com és tractat el bust que corona l'esquifit simulacre de monument que, en espera de la baluerna d'En Blai, s'alça a la cruïlla de la Diagonal i el Passeig de Gràcia batejada amb el nom de Cinc d'Oros.

El pellingo que provisionalment cobreix la testa de Pi i Margall, a guisa de mantellina, ens ha suggerit les següents estrofes, inspirades en un poema del gran repúblic, Ventura Gassol, que duu per títol "La cançó del vel de la melangia", i que veiem reproduït en un full del calendari Manelic o Bonavia.

La dediquem als federals de tota la vida i en especial al veterà Isard Bula, als reconsagrats de Sabadell i de Reus, i als conspicus federals de Figueres que avui es prenen seriosament els Xiraus-Palaus, com un dia cregueren a ulls clucs en el federalisme del romanonista Joan Salvatella.

LA CANÇÓ DEL PELLINGO DE LA MELANGIA

*El drapot que us cobreix és tan mesquí,
que ningú no pot dir qui us el teixia;
enlloc del món hi ha fil per a teixir
aquest pellingo lleig, brut i roí
que omple el Cinc d'Oros d'agra melangia.*

*Si em preguntéssiu com es vol cobrir
per amagar-se de la llum del dia
el sorge que amb En Bloc va departir,
us diria: amb el drap brut i mesquí
que omple el Cinc d'Oros d'agra melangia.*

*Si em preguntéssiu com es vol cobrir
el cínic diputat que es passa el dia
enganyant rabassaires a desdir,
us diria: amb el drap lleig i roí
que omple el Cinc d'Oros d'agra melangia.*

*Si em preguntéssiu com es vol cobrir
l'home que l'odi i els instints atia
i rebutja el sufragi femení,
us diria: amb el drap brut i mesquí
que omple el Cinc d'Oros d'agra melangia.*

*I si, encara, em dieu com cal vestir
l'escrividor mancat d'ortografia
i el temporer que compta amb bon padrí,
us diré jo: amb el drap que porta En Pi
en el Cinc d'Oros, ple de melangia.*

CALAMARS.

**Si votant les dones, les nostres compa-
nyes d'esquerra reconeixen que les dretes
perdriem, que ens deixin fer el ridícol.**

**Si s'hi oposen, és que temen que serien
elles les qui farien el ridícol.**

Provem-ho, camarades!

**—Els de l'Esquerra em convé que no em ve-
gin l'etiqueta, que els de la dreta tant se me'n
dóna. Tampoc els podria enganyar.**

Tenim notícies certes que el Sr. Casimir Giral, està comprant amb gran entusiasme diverses finques rústiques i urbanes: els mitjans no ens interessa d'on provenen. Ara els fins, sí que hem pogut esbrinar-los. I resulta que en Casimir pensa desbancar amb el temps el Sr. Pico i Puente del seti presidencial de la Cambra de la Propietat Urbana. Per alguna cosa o altra és radical.

En Rada ha... *enradat*, la Victòria Kent. Puix la fugida del conegut mecànic és per acompanyar com a assessor tècnic i en representació del gremi de presidaris, la incommensurable donya Victòria en el seu pròxim viatge que, per encàrrec del Govern i amb els *mediantibus* a costes de la Nació (nou enxufe), empenirà d'ací a poc cap a França, Suïssa i Itàlia. Així sí, que es pot sentir l'alegria de la República.

Don Alacandru ha obert el bec. I el seu parlament sobre l'Estatut ha defraudat totes les *legions* de *royos* i *villanovas* escampats arreu d'Espanya. Que no se'n sorprengui ningú, puix no calia esperar altra cosa... La *Veu del triangle* expressa la voluntat dels 144 diputats maçons de la República Espanyola, més o menys senglars que pasturen dins el parlament liberal.

Per si no ho sabien, Largo Caballero, que resulta ésser un *caballero muy largo*... actualment es construeix a Madrid un rascacels, vull dir, un rascaunivers etern d'upa. Demés, habita un luxós xalet als afores de la vila.

—La suerte que té uno —exclamarà ell.

Guixaire, cap de brot, agitador, regidor, delegat del Treball durant la dictadura, Ministre, propietari... Sí, bé vaja: trajectòria de tots els vins. Aquest *mano*, més que socialista, resulta un *socio-listo*.

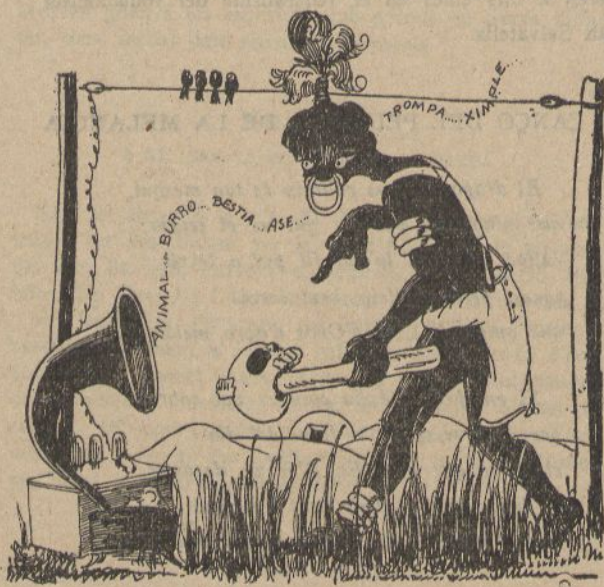
Valls té un alcalde, que, encara que sembla totxo, promet de debò. La història parlarà d'ell com d'un Robespierre o d'un Danton, escanyats de llet. Ell, abans que tot, és home d'essències liberals, i respectuós amb les idees d'altri com el primer. Amb aquesta idea fixa, ha fet tancar la capella, i suprimit tots els símbols de caràcter catòlic del cementiri. També ha denegat el permís per a celebrar la

proceso del Corpus d'enguany. No hi fa res que la majoria de vallencs protesti, en veure menyspreats els seus sentiments. Més respectables són encara les essències liberals... I sobretot *tirar de la rifeta*, com suposa tenir una VARA. Què fan els infants? El que veuen fer als grans: doncs si els *asañas* i companyia, que són els grans homes de la República, han tirat al dret, el batlle vallenc s'estira per arribar a l'alçària d'ells mateixos.

El conegut metge i regidor d'Esquerra de l'Ajuntament de Barcelona, el Sr. Armengol del Llano, fou obsequiat pels seus companys de promoció mèdica amb un *valuós present*. Aquests senyors, cada any es reuneixen el dia de l'aniversari de la obtenció de la llicenciatura mèdica. Per commemorar-la, tenen el costum de celebrar un fraternal banquet. El Sr. Armengol del Llano sempre hi havia concorregut. Però des que esdevingué regidor i, per tant, *superhome*, deixà de concórrer-hi. Els seus companys, reconeixent la categoria que avui ell ocupa, li han volgut retre homenatge, com a *eminent cirurgià* de la *pubilla barcelonina*. I així, al final del banquet, tots els comensals signaren un *pergamí*. Però enlloc d'incloure'l dintre el sobre, el dipositaren dintre una *formosa cucurbitàcea*. I aquest fou el present de què parlàvem abans.

Dr. MATASANOS I Cia.

UN AVENÇ DE LA CULTURA
L'AJUNTAMENT DE BARCELONA RADIARÀ
LES SESSIONS

—Tè... Això deu ésser la tribu de més avall,
que ja ha instal·lat emissora.

AIGUADER. — Em fa l'efecte que la discussió de l'Estatut em portarà molts disgustos.

De Madrid estant

Les cares es van allargant. Vull dir les cares dels diputats catalans de l'Esquerra que es troben a Madrid. Què passa? Passa que l'Estatut va llarg i està en un camí molt enfangat. No hi ha res segur i tot està en l'aire. L'Azaña fa el mort i hom es refiava exclusivament d'aquest senyor tan important. Hom aguanta el cor fort encara, però les cares es van allargant d'una manera desesperant.

En Lluhi procura matar les penes diluint el pensament autònom en la música dels tangos dels cabarets elegants, però ha tingut els primers símptomes de la neurastènia que tant féu patir a son pare. En Grau, pensa tornar a fer el taxi. En Gassol, sospira amb recança en la "Comissió de Cultura" i en les escenes de la Costa de Garbí, tan plenes de sentit pedagògic. En Puig i Ferreter, torna per desgràcia a la literatura catalana i pensa fer obres que grataran l'eternitat i apagaran la llum de Tolstoy i Balzac. L'Aragay, què farà l'Aragay? Té una feina, i és lluitar en nom de l'humanitarisme contra els sentiments que l'han fet arribar a ésser diputat. En Pere Coromines, continuarà picant sistemàticament en fals, però tindrà menys importància el que ho faci, perquè serà un picar més particular. L'Hurtado tornarà al despatx i s'ocuparà

de mantenir la maçoneria en un terreny irònic i elegant. I En Macià, què farà? En Macià farà com ha fet sempre: anirà a Madrid, es retirarà del Parlament plorant a llàgrima viva, dirà que amb els espanyols no hi ha res a fer, farà un altre emprèstit als catalans babaus d'Amèrica i als babaus peninsulars... i a les pròximes eleccions es tornarà a presentar diputat i encara que sigui a base de fer qualsevol embutxat, tractarà de sortir; perquè ja comprendran que un home com el Sr. Macià ha de tenir forçosament una representació popular.

Es trist de veure, en tot cas, com es van allargant les cares dels diputats. Aquests xicots es pensaven que la República seria el règim dels quatre plats obligatoris, i si bé per a ells i les seves famílies els quatre plats per ara estan assegurats, els pronòstics no s'han pas complit com hom feia suposar. De pronòstic per ara no s'ha pogut comptar amb cap. Tots han estat uns jocs florals grotescos, desproveïts de l'interès més elemental. Ha estat una apoteosi teosòfico-maçonico-anàrquico-espiritístico-humanitària i transcendental, que si no ens ha fet morir de riure és perquè ens ha donat tantes ganes de plorar. Quant temps haurem d'esperar encara per veure la fi de tot plegat?

Els qui han fet un paper més lluit, a part del senyor Rovira i Virgili —ja sabeu de qui parlo—, són els de la Lligueta o Acció Catalana. El senyor Nicolau d'Olwer ha estat a punt de perdre en la política les últimes gotes d'humanisme i d'hellenisme que li quedaven. Un dia es trobaren als corredors del Congrés el mestre en republicanisme de tots, don Miquel de Unamuno i el senyor Nicolau d'Olwer:

—*Usted ha traducido a Menandro?* —praguntà a Unamuno, Nicolau, amb la seva veu nasal.

—*No sé griego, Nicolau!* —digué el senyor Unamuno amb brutalitat.

L'Esteve, vull dir el lluç màxim de la Lligueta, el senyor Martí Esteve, no pot perdre-hi tant; més aviat hi ha guanyat. Però com que el lluç voldria actuar a Barcelona, necessita un Estatutet per viure més prop de la seva família.

Però aquell fou un primer resultat. Ara vindrà el segon: ara vindrà el regateig de l'Estatut. Després vindran més coses. Però, què volem? Hi haurà algun d'aquests senyors que tindrà prou sinceritat per confessar que les coses resulten diferents de com ens les prometien?

CANTELLUT.

Vídua de Lluís Soler Pujol

DISSECADORS I PREPARADORS DE PELLIS
Plaça Macià, 8 (abans PLAÇA REAL). - Tel. 10445
BARCELONA

La manifestació sindicalista del diumenge vinent

Per a diumenge vinent, la C. G. T. projecta una mobilització de totes les forces sindicals peninsulars, per tal de protestar contra els companys deportats, contra la clausura de diversos sindicats, en fi, contra la persecució de què, segons ella, són objecte les organitzacions obreristes.

D'un quant temps ençà, que el castell feudal de la F. A. I. i la C. G. T. va esmoxant-se de carreu en carreu. Ja hi ha temps que molts obrers no cotitzen. Ja fa temporada, que ni amb la violència aconsegueixen d'imposar aturs. La vaga de Premià de Dalt i de Baix, se'ls endugué un altre tros de prestigi. El Pie de Sabadell, en què foren expulsades de l'organització les federacions locals dels sindicats de Lleida, Tarragona i Girona, constituí una estrepitosa ensorrada. Damunt el panorama de la nostra classe obrera, la C. G. T. es dreça amb els murs esgalabrats, tots trontollants.

El comunisme se n'aprofita. No cal més que llegir setmanalment el seu òrgan en la premsa. Què no faran els Peirós i Pestañes, per apuntalar el castellot, i contenir l'escampada atemorida? Premer fins a una gota els motius sentimentals. Comminar amb

baladreigs de violència. Obrar amb trapelleria... Però, ai las!, que els obrers ja no creuen, i la desmoralització ha envaït les llurs rengles. Per això, si la C. G. T. hagués imposat una vaga general de vint-i-quatre hores, ella mateixa s'hauria produït un fracàs més. Els obrers no haurien cregut. Ella hauria quedat en ridícol.

Ara, escollit per a la manifestació protestatària una festa, com el diumenge vinent, tot queda ben dissimulat. Tothom vagarà. Als carrers de la ciutat sempre hi han prou badocs o vagarosos per a ésser impressionats pel film, o la foto, com a manifestants. No haurà d'emprar-se la violència per coaccionar ningú i àdhuc els exaltats o candidíssims creients tindran lloc i lleure per manifestar-se, avalotar, i aïrar-se contra els companys traidors, que els han abandonat.

Tot plegat, una d'aquestes parenceries descomunals amb què hom crea un film. Faria somriure, si no fes plorar, però. Quan els nostres obrers definitivament s'emanciparan de llurs domadors negroides, per organitzar-se tots ells sols, sense tuteles ni paternatismes de cap mena?

Feminisme resignat

L'Opinió, per una ploma femenina, va gosar d'escriure uns comentaris al nostre gest d'atansar-nos al President de la Generalitat en demanda que ens sigui concedit el vot, a nosaltres les dones, en les properes eleccions al Parlament Català.

No podem ocultar la pena que ens ha causat l'article de la nostra contraopinant. Mai ningú no ens podrà convèncer que defensar lleialment una idea i atansar-nos a la primera autoritat civil per imprecicar l'ajut per a la seva realització, pugui ésser titllat d'insídia.

Dins tot règim democràtic, la crítica és justament l'exercici d'una funció ciutadana i no invalida jamai el qui exerceix, suaument o severament, el dret de petició. No podem admetre que una autoritat tan solament sigui per als qui l'encensin de lloances. Amb una tal teoria, tot règim democràtic degeneraria en la pugna de dos sectors bel·licosos dintre la qual tota pau i tot progrés esdevindria impossible.

Tampoc no admetem que nosaltres no siguem assistides de cap dret per a demanar la realització a la pràctica del vot femení perquè ens desinteressarem d'ell quan fou discutit a les Corts. No ens caldria fer cap esquinç del nostre programa ideològic per a la defensa d'un tal dret. Dins els programes tradicionals de tots els partits cristians, ell hi és consagrat: es dreça vivament dins la nostra ideologia. Tampoc no descurarem de trame-re telegrama al Cap del Govern, perquè ell fos

inscrit en la Constitució. Tots els diputats de tendències cristianes el votaren... No així els del vostre sector esquerrà, entre els quals no mancaren qui votaren contra.

Finalment, no tenim la vostra resignació a accontentar-se de no votar en les properes eleccions per a les Constituents Catalanes. Si ara, al punt que ja hi som, no hi ha temps per a la formació d'un cens de l'element femení, hi hauria, però, temps a bastament, des de l'endemà de la votació de la Constitució. La Generalitat ha mal esmerçat un any no fent res o simulant de fer coses o bé fent-ne d'altres, a les envistes dels interessos del partit. I això, nosaltres, no ho perdonarem mai a Macià. En aquest afer, com en alguns altres, no ha votat el President de Catalunya, sinó el cap d'un partit polític.

Així i tot, encara ara, treballant de ferm, podia aconseguir-se la formació del cens femení. Al més, s'haurien hagut de retardar les eleccions un parell de mesos. Dir el contrari, és escamotejar-nos el vot. I en això, nosaltres, no tenim la resignació de vosaltres. I ens enorgullem de no tenir-la.

Passem per alt de contestar que nosaltres som enemigues de la República. Massa vegades ho han repetit en una forma o bé una altra: i massa vegades ho hem negat i demostrat el contrari. Insistir en la mateixa negació per part nostra, podria ésser una farsa de demostrar el contrari. Doncs, camarades, podeu continuar en la vostra cantilena tant com vulgueu. Ja hi haurà dia, si Déu vol, que sabrem desmentir-vos-ho d'una altra manera.

JOSEFINA SERRAT.

Sovintegen tant les basques a la casa gran, que el digníssim Aiguadé, tip de treballar de franc, ha deixat la vara.

Les lerrouxeries del Sr. Lerroux

Sigui llegenda o sigui realitat, tots els catalans no hem d'oblidar mai que en Lerroux va ésser enviat a Barcelona, pels governs de Madrid, a fi d'aterrar amb les seves campanyes destructores el nacionalisme català. Els qui som vells sabem ben bé quin era el fervor catalanista de vint-i-cinc anys endarrera: més aviat constituïa un sentiment romàntic que no un sentiment polític. La renaixença literària, el teatre català, les famoses representacions dels Espectacles Graner al vell teatre Principal, les primeres commemoracions de l'Onze de setembre, entre altres coses, tot això als ulls del govern de Madrid apareixia com unes expansions tan minses i de tan poc aguant que varen creure que amb la sola presència del futur Emperador del Paral·lel, caurien amb una bufada.

I D Lacandru es presentà a Barcelona *con aires de conquistador*, segons expressió pròpia. Es clar que nosaltres creiem que les seves conquestes a Barcelona deuriem quedar reduïdes a les que féu per allà on ara anomenem «Barri xinès», però no per això deixà de trasbalsar l'ànima obrera inexplorada encara i propensa a deixar-se dur per qualsevol, sigui qui sigui, que tingui una mica d'oratória avinagrada, uns quants tòpics contra els

burgesos o els clergues, molta comèdia i molta barra, principalment molta barra!

Però no és la finalitat d'aquestes ratlles fer la història dels començos del lerrouxisme a Barcelona, més aviat és la de demostrar que el lerrouxisme ha estat sempre l'enemic, si no perillós, almenys grotesc, del catalanisme, puix ¿què voleu més grotesc que l'actuació actual del *candillo*? Calla quan havia d'enraonar i xerra quan havia d'haver callat, encara que no sé el que pensen d'aquestes xerrameques, els *nouveaux riches* del Passeig de Gràcia, número 4, sota el punt de vista econòmic, que en el fons és aquest el secret del seu flamant lerrouxisme, des del propietari de la casa fins al criat de la porta. I és justament per les raons econòmiques, que sempre ha actuat en Lerroux. Rieu-vos de tot això de l'ideal republicà! Pessetes, duros i millor bitllets, encara que siguin els de Sant Francesc Xavier: ve't ací el secret de l'ideal.

Realment, no coneixem en Lerroux *governant*, però el coneixem perfectament *cobrant*: quan feia de croupier, quan era testafarro, quan manegava al «Progreso», quan parava la mà fos allí on fos, quan embolicava els obrers amb la caixeta per a la benzina de l'auto i es comprava a Barcelona la famosa *Vil·la Violeta*. Sempre cobrant! Ve't ací el talent econòmic del senyor Lerroux, el déu Buda del temple del Passeig de Gràcia!

Jo no sé el que cal admirar més, si les dots econòmiques del *leader* radical o bé les dots de lleponeria dels prohomenets del *Club Republicano*, que en el fons del fons no és res més que una mena de cul de sac on han anat a parar les deixalles de l'antiga U. P. (R. I. P.) que tant de soroll havia fet quan manaven uns altres militars!

Els catalans, els qui sentim tota la dignitat d'aquest nom gloriós, hem de fugir de tot contacte amb en Lerroux i amb els seus sequaços. Històricament han reeixit sempre uns enemics de Catalunya, de la seva glòria i de la seva espiritualitat; els seus actes han estat i són encara contraris a la nostra terra! Tinguem-ho sempre ben present!

Malfiem-nos de tots els partits que ens vénen de l'altre cantó de l'Ebre, siguin del color que siguin, però del partit radical, tant si és l'aristocràtic, com si és el plebeu, n'hem de fugir com els gats de l'aigua: n'estem escarmentats!

P.

—La bossa o la vida!

—Per la bossa... es perd la vida.

Estatisme cultural

Mentre de Madrid arriben notes descoratjadores respecte a la solució que en l'Estatut es donarà al plet de la llengua i l'ensenyament, l'intrèpid conseller de Cultura de la Generalitat, cura de tocar els platerets, de segur que per distreure la gent de la gravetat i la transcendència del nostre plet cultural. Quan ens informarem dies endarrera que el nostre doctíssim Ventureta havia vist amb mals ulls la creació de la «Confederació Nacional d'Estudiants de Catalunya», volguérem endevinar que cercava en això prendre una posició per protegir-se la retirada. Quan un altre dia vàrem saber que ell mateix s'havia lamentat de com Catalunya no li agrairà mai el gest de col·locar diversos personatges castellans per fer transcendir dins les esferes governamentals l'esperit de concòrdia, ens confirmarem en la mateixa creença. El nostre plet cultural no tindrà solució en l'Estatut. Però la culpa no serà pas d'ells—segons el nostre sapien-tíssim Ventureta—, sinó dels qui hem pugat arri-

cadament per la catalanització absoluta tant de la nostra escola, com de la nostra Universitat.

Ara resultarà que haurem estat uns arrauxats i uns baladriers, i amb crits i baladreigs haurem engegat a dida la Concòrdia (amb lletra majúscula, caríssim caixista) i nosaltres, ja ho veu ell ara, que no ens acontentarem així com així. Però el nombre infinit dels badocs, donzells de «La Falç» i adorables donzelletes que escriuen articles feministes, a fi de fer mèrits per a una plaça de *meca*, de secretària, o bé a un escalofó d'alguna escola del Patronat Escolar, tots aquests, sí, senyors, que ja estan des d'ara acontentats. Mireu, sinó, per justificar l'acontentament llur quin programa de realitzacions immediates no ofereixen i exhibeixen.

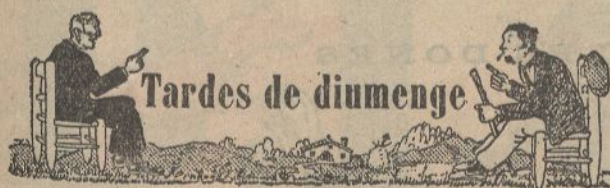
S'han apropiat la concessió del Premi Creixells i Ignasi Iglésies, han creat el de Joaquim Folguera per a la poesia, nacionalitzaran tres teatres: un per a música pura, un altre per a drama, un altre encara per a òpera. Crearan beques i borses d'estudi, etc., etc., etc. Ens abstenim de continuar perquè no hi ha setmana que el susdit programa de festes culturals, en una forma o altra, no aparegui a les columnes de la premsa.

Tan solament, però, els badocs i badoques poden deixar-se enganyar. Per realitzar un programa tal, cap autonomia no era necessària. Ni cap llei nova d'Instrucció Pública tampoc. Simular el contrari és jugar a gegants i jugar, demés, a fingir un estatisme cultural, molt semblant a aquell de la República d'Infants de Miramar, els dies que el doctíssim Ventureta, director d'ella, assajava tan enganyosament com vanitosament.

La bandera de la catalanització integral de la Universitat i de l'escola primària amb un sentit d'estatisme de cultura o sense, serà la nostra ensenya per a les propagandes del demà.

P.

Marcel·lí Domingo, encara

—Doncs, què li sembla, senyor Josep, el decret de Marcel·lí Domingo, sobre les plagues dels olivers, i la collita de l'oliva?

—Es una disposició tan estrafolària, que resulta sense cap ni peus. La pitjor plaga que pateix l'oliver, és, indiscutiblement, la de la mosca. Els mitjans emprats contra ella, com són els d'arruixar amb arseniat part de baumada de l'arbre, ara com ara, són un fracàs tant ací com a Itàlia, que va inventar-los. I vós no creieu que és tota una injustícia, o bé un despotisme d'obligar a usar uns procediments d'èxit tan dubtós?

—Però si ho fessin tots els pagesos, sense quedar-ne ni un, ¿vol dir, senyor Josep, que uns tals procediments no donarien resultat?

—Es molt difícil de preveure. Mireu, les mosques xuclen l'arseniat, enllepollides per la mel que s'hi barreja. Doncs bé: heu de pensar que per aqueixa mateixa raó pica l'oliva. Llavors, o bé heu d'arruixar cada tres setmanes, totes les olives, o si només arruixeu una branca, sempre restarà una munió important de mosques, que xuclaran la dolçor de l'oliva i no la de la mel de l'arseniat. I aquestes mosques, els estius que van bé les cries, són prou per a empastifar tot l'oliverar i fer perdre igualment la collita.

—Doncs, podria adoptar-se el sistema d'arruixar totes les branques de l'arbre i fer, això, tots els pagesos.

—Això també ofereix els seus inconvenients. No tan solament reeixiria una feina extraordinàriament cara, sinó que la humitat a què es posaria l'oliver amb tantes ruixades contínues, li produiria la malaltia de la *negrilla*, que és una altra terrible malaltia.

—Digueu, doncs, que, en aqueix cas, el remei resultaria pitjor que la malaltia.

—Això mateix, amics. Per això, dic que obligar a aplicar uns tals remeis, és una cosa desencertada del tot, i, demés, un despotisme.

—I també —ha confegit Genís— ¿per què hom, per aplicar un remei contra la malaltia de qualsevol arbre, necessita que ell sigui aprovat pels enginyers agrònoms de l'Estat?

—Es que els nostres governants pretenen imposar els remeis o les malalties úniques, el mateix que l'escola única.

—Visquin els monopolis! —ha exclamat un.

—Es la gran manera d'afavorir sempre certs interessos particulars.

—I això en nom de la Pàtria!

—Es clar, en nom del bé de tots.

—I què mana el decret referent a obtenir permís per a començar a collir l'oliva? —ha preguntat Genís.

D'EN RADA

Ja van dues vegades que s'escapa. A la tercera fugida, el deixaré aquest istiu sense vacances.

—Els enginyers de l'Estat assenyalaran la temporada de començar a collir, i determinaran també la data en què s'ha d'acabar.

—Però això no pot ésser, senyor Josep! —ha exclamat un de la colla.

—Veu's ací la gran manera perquè els negociants d'oliva especulin amb el preu d'ella.

—Oi tal!

—Però si es fes així, d'altra banda, tampoc no hi haurien prou molins per a premsar l'oliva.

—I l'oliva hauria d'amuntegar-se a casa, o bé als magatzems: s'hi floriria, i produiria l'oli ranci.

—I cabalment això és el que semblaria proposar-se d'evitar Marcel·lí Domingo amb el seu decret.

—Ni si s'hagués de collir tan de pressa així, hi hauria prou gent.

—Ja us he dit —ha repetit el senyor Josep— que era un decret que no tenia ni cap ni peus.

—Llavors, per què l'ha publicat?

—Per fer veure a certs pagesos, que es preocupa d'afavorir llurs interessos.

—El que fa, si per cas, anar-hi contra.

—Contra, no, perquè serà un decret, com el del conreu forçós de les terres, com el de la limitació en la plantació de la vinya del pobre Primo de Rivera, que no es compleixen. I moren en l'oblit.

—Però, Marcel·lí Domingo, en tot això, deu cercar-hi d'altres fins? —ha preguntat Genís.

—Fer-se amo d'una contrada per assegurar-se l'elecció per anys... Ja en parlarem un altre dia, si Déu ho vol.

TULCIS.

EL VOT DE LES DONES

El vot ens el podreu prendre, però la veu ens la sentireu.